

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. IV. An sit obligatio audiendi Missam in Parochia, Dominicis & festis majoribus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

cet irreverentia, non tamen damnandus est mortalis. Imò *Côn. 3 p. q. 83. cū Sylv. Rosel. & Medt.* docet, eum satisfacere, qui voluntariè toto sacro est distractus, modò sibi sit præfens, & cum reverentia externa assistat. Quod probabile esse docet, *Laym. contra Suar. Bon. & alios. v. Côn. l. c. & C. Lugo. n. 26. 27.* Plura de tota hac materia. *v. supra l. 1. tr. 2. cap. 3. dub. 2. 3. & 4.*

X. Præceptum audiendæ Missæ imp'etur quocunque in loco, sive in Parochiali, aut Cathedrali, sive in Regularium Ecclesia, sive in oratoriis privatis, sive extra Ecclesiam audiatur. Ratio, quia Ecclesia tantum auditionem Missæ præcepit, non autem locum; ergò quovis loco impletur. *Toll. l. 9. c. 7. Azor cap 6. Rodrig. Nav. Fill. Nung. Suar. Côn. Bon. d. 4. q. ult. p. 12. n. 4. & plures.* Quæ doctrina licet certa satis sit; nihilominus, quia post omnes supra citatos Authores, à quodam moderno, viro aliàs docto, in dubium vocatur, peculiari dubio examinanda est, nec cui (quia liber obvius est) scrupulus, aut conscientia nascatur erronea.

DUBIUM IV.

An sit obligatio audiendi Missam in Parochia, Dominicis, & festis majoribus?

Resp. Etsi id quidem decens sit, non tamen est obligatio. Est communis Authorum (quos *vide superiore dub. casu ult.*) & ut ait *Cæ Lugo. di. 22. f. 1. n. 2.* certa; etsi *Marchantius in Candelabro mystico, t. 4. c. 7. & in Resolutionibus moralibus, in forma ma-*

nualis editis *cap. 8.* in dubium vocat, scrupulumque movere conetur. Ratio est. 1. Quia nullum extat ea de re præceptum. 2. Quia *cap. Ut dominicis*, jubetur Parochus ante Missam ejicere eos, qui proprio Parocho contempto; isthic Missam audire vellent; ergò sine contemptu (formali) licet. 3. Quia *cap. Si quis de consec.* jubentur iis, qui habent oratorium domi in majoribus festivitibus audire sacrum in Parochia, vel in civitatibus. 4. Quia universalis fidelium, & ipsorummet etiam Parochorum doctorum, & confessorum (qui pœnitentes hac de re non interrogant) consuetudo, id non tantum, (ut loquitur *Marchantius l.c.*) insinuat, sed manifestè docet. 5. Quia *Trid. Sess. 2. c. 8.* tantum dicit, populum debere monere, (nò autem teneri) ut frequenter adeant Parochias, saltem Dominicis, & festis majoribus, *v. Fagund. Lugo Barb. Zenedo Trull. l. 3. c. 1. d. 6.*

Neq; obstant, quæ *Marchant.* objicit, ut:

I. Quod jura antiqua decernant contrarium; eò quòd *Sixtus IV. de treuga & pace*, præcipiat, ne Mendicantes prædicent, non teneri audire Missam in Parochia, Dominicis & festis. Nam imprimis ex illo Sixti decreto nihil sequitur; cum is non dicat teneri, sed tantum prohibeat, ne publicè prædicetur, non teneri. Cum enim honestissimum sit, populum audire Missam in Parochia, idque suadere deceat, minimè deceret, id (publicè prætim) dissuadere: nam inde scandala, & proprii Parochi contemptus, sequi possent. Et hoc est, quod Sixtus cavere voluit. Deinde esto antiqua forsitan aliqua jura id habeant, eis posterioribus

rem-

temporibus, per varia privilegia, receptamq; consuetudinem universalem, est derogatum, *Ca. Lugo* & *ceteri Auctt. citi.*

Nec obstat II. Quòd multos Canonistas eam opinionem secutos asserit. Esto enim olim quidam sic senserint: hoc tamen tempore, post tot & tam ampla privilegia, post tam claram & diuturnam consuetudinem, post Eminent. Cardinalium declarationes, & ipsorum etiam Pontificum nota decreta contraria, (ut *v. sequenti Resp.*) an aliqui id doceant, nescio.

Nec III. Locus Tridentini paulò ante in resp. citatus, quem objicit: ut patet ex ipsis verbis, & declaratione Eminent. Card. Authorumq; communi explicatione.

Resp. II. Episcopus non potest censuris, multis, aliisq; pœnis cogere ad audiendam Missam in Parochia, Est contra *Marchant. l.c.* ubi ait. *Regulares ita communiter respondere, ut privilegiorum suorum simbrias magnificent & dilatent phylacteria: & contra Authorem Parochiani obedientis.* Ratio autem est. Quia, ut ait *Nav.* Episcopus non potest tollere (nec restringere) jus commune, & generalem totius orbis consuetudinem. Ita docent præter *Auth. supra cit. S. Anton. p. 2. tit. 8. cap. 10. §. 1. dub. 4. Sylv. V. Missa Tolet. Laym. l. 4. t. 7. cap. 3. &c. & commun. omnes Theologi, & Canonista moderni: afferuntq; Azor. tom. 1. l. 7. c. 8. q. 6. & C. Lugo d. 22. s. 1.* pro hac sententia declarationem Cardinalium in Triden. quæ expressè habet: *Non posse Ordinarium multis & pœnis cogere ad audiendam Missam, vel Concionem in propria Parochia, et. am in*

*casu negligentia & contumacia. Et si his duobus, tanquam regularibus minus fidat, legere potest eandem declarationem apud Barbosam in Trid. sess. 22. cap. 8. de sacrif. Missæ, & sess. 24. de reformat. c. 4. n. 12. Item Tractatu de officio & potestate Parochi, ubi eandem sententiam Barbosa ipse sequitur, & pro ea supra viginti Authores celebres, partim Theologos, partim Canonistas, quæ Regulares, quæ non Regulares, citat. Vide ejusdem Remissionis in Tridentinum, impressum Ant. v. verpie An. 1644. & Zerolam in praxi Episcopali p. 2. V. Parochia, & p. 1. V. Missa §. 6. Idem disertis verbis confirmat Clemens VIII. Anno 1592. 22. Decemb. decreto suo circa hanc ipsam controversiã Duaci excitatam, quo eã dirimit his verbis. *Præsenti nostro decreto sancimus, licere secularibus, Christiis, fidelibus universis, Missas diebus dominicis & festis aliis majorib. audire in Ecclesiis, tam Fratrum Præd. quã aliorum Mendicantium, nec non etiam Collegii Societ. Jesu, juxta eorum privilegia, & antiquas consuetudines, dummodò id in contemptum parochialium Ecclesiarum non faciant, & tam dictis Fratribus Prædicatoribus, ac Presbyteris dictæ Societatis, quam aliis privilegiatis, quibus id à Sede Apostolica indultum est, idoneis tamen, & ab Ordinario approbatis, peccata sua, etiam Quadragesimali, & Paschali, & quovis alio tempore, confiteri licitè posse, &c. Quòd si verò dicta privilegia, & alia similia clarius cognoscere lubet, inspiciatur, (ut alia taceam) Compendium privilegiorum Societ. Jesu, ubi præter Leonis X. clara sunt verba Pauli III In extran. data Anno 1649. Kal. Novemb, quæ incipit, Licet**

debitum, quò omnibus Christi fidelibus, cuiuscunq; conditionis, qui verbi Dei prædicationibus, in templis ejusdem Societatis interfuerint, concedit, ut ibidem Missas audire, & Sacramenta recipere, liberè & licitè valeant; neq; ad id ad Parochiales Ecclesias accedere teneantur. Porro, ne quis miretur, tam ampla privilegia Regularibus concessa a variis Pontificibus, placebit inspicere eorum Bullas, in quibus reperiet motiva gravissima: aut si nec inspicere lubet, recogitet saltem, Deum ipsum Innocentio III. (dum vidit Ecclesiam Lateranensem jam jam ruituram) ostendisse eam sustentari à S. Dominico, & S. Francisco. Consideret, quòd sicut olim in varias orbis plagas, & in ipsam Germaniam, doctrina Christi, translata est opera Regulariū, ita sine eorum subsidio conservata diu non fuisset, vel saltem minus florisset. Et denique ne Regularibus succenseat quisquam, quòd privilegia sua tueantur, sciendum est, quòd sine consensu Sedis Apostolicæ iis renunciare, aut cedere non possint: *ut v. l. 2. Decret. tit. 43. de arbit. c. 5.* imò etsi faciant, irritum fore, & peccaturos, quia injuriam inferent Ordini, & Ecclesiæ toti.

Nunc ad argumenta Marchantii breviter respōdeo.

I. Affert authoritatem cujusdam P. Capuccini, qui *Parochianum obedientem* scripsit. Et huic quidem me paulò ante sat multas gravesq; authoritates opposuisse existimo.

II. Ait, quorundam Episcoporum praxin esse contrariam, eamque fundari in jure antiquo, & novo. *Trid. l. c. sess. 22. & sess. 24.* ubi dicit; Teneri unumquemq; Parochiæ suæ interesse, ad audiendum

dum verbum Dei, & rudimenta fidei: hæc autem in plerisque locis ruralibus docentur in Missa; ergo etiam ad Missam possunt compelli.

Resp. I. Praxin istam (sic ubi est) paucorum esse, & contrariam praxi communi Episcoporum, in omnibus regnis & provinciis, & insuper Præfatis summi.

II. Praxin istam, nec fundari in jure antiquo, cum illi, (si quod fuit) per privilegia sit derogatus & abrogaverit consuetudo: nec in novo. Tum quia *Trid. l. c.* loquendo de concionibus & catechesi, nullam facit mentionem Missæ: & in poenalibus non valet illatio. Tum quia Tridentinum expresse addit, (quod *Marchantius* in sua citatione omittit, cum tamen ad rem plurimum faciat) *si commodè fieri potest*. Tum quia nec illam quidem obligationem, quoad conciones, esse receptam, ostendit universalis Ecclesiæ consuetudo, eò quod fortè regulariter *commodè fieri non poterat*, ut notat *C. Lugo l. c.* Neque Catechesis communiter docetur in Missa, nisi fortè in pagis, ubi rarius contendunt Regulares cum Parochis de re præsentis. Denique nescio, an non Episcopi, de quibus loquitur, ex numero fortè sint eorum, de quibus Pius V. in Bulla: *Et si Mendicantium*, queritur, quod etsi Episcopi Ordines mendicantes meritò colere, & adjuvare deberent, nò solum id negligant, verum etiam Concilii Tridentini verbis in parvum sensum detortis, eos incommodis & perturbationibus afficiant.

III. Citat decreta Synodi Leodiensis, & Namurcensis subjungitque: *Quis verò audiat hac con-*
de.

demnare, & Patres istius Synodi, inter quos multi Theologi fuerunt?

Resp. Decreta ista (& si quæ fortè sunt similia) intelligenda esse, ne cum contemptu proprii Parochi audiant sacrum extra Parochiam: aut si que sensum alium habent, non esse recepta, vel usu abrogata. Ita *Aut. citt. communiter*. Videri potest *C. Lugol. c. Barbosa, & Zerol. q. ll. cc. & dignissimus lectu libellus Francisci Fontani, Concianotoris regii, cujus titulus: Responsa, ad quesita cujusdam primarii Pralati, &c.* excusus primum gallicè Nancæi, Anno 1625. postea verò latinitate donatus, & recusus Viennæ Austriæ, typis Michaelis Rictii, Anno 1634. Mitto rationes cæteras, quibus frequentationem Parochiæ (sine obligatione tamen) persuadere conatur; cum eam, utpote honestam imprimis atq; decentem, minimè improbare, sed erroneam tantum conscientiam impedire intendam, ne videlicet cum persuasione obligationis Parochialia, vel cum apprehensione peccati, Regularium templa frequententur.

DUBIUM V.

Quæ excusent ab auditione sacri?

Resp. Duæ sunt causæ, quarum altera si adsit, non teneris curare celebrari privatim in portatili cum privilegio, neq; (etsi id consilii sit) preces interim alias loco Missæ dicere, ut habet *Nar. c. 13. Snar. Fill. t. 5. c. 5. q. 11.*

Prima causa est impotentia, vel simpliciter, vel moralis, aut difficultas ex notabili incommodo, proprio vel proximi; corporis, vel bonorum, vel

et-